

## Finansutskottet

### Regeringens proposition till riksdagen om en andra tilläggsbudget för 2022

#### INLEDNING

##### *Remiss*

Regeringens proposition till riksdagen om en andra tilläggsbudget för 2022 (RP 81/2022 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

##### *Beredning i delegation*

Ärendet har beretts i finansutskottets samtliga delegationer enligt sakinnehåll.

#### UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Den andra tilläggsbudgetpropositionen för 2022 är exceptionellt stor på grund av de anslagsbehov som föranleds av Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Regeringen föreslår en nettoökning på cirka 2,3 miljarder euro i anslagen och en ökning på cirka 1,0 miljarder euro i inkomstposterna.

##### *Säkerhet, försörjningsberedskap och grön omställning*

Utskottet anser det motiverat att regeringen snabbt har reagerat på den förändrade säkerhetspolitiska omvärlden och föreslår omedelbara åtgärder för att stärka försvarsförmågan. Tilläggsanslag föreslås bland annat för försvarsmaktens omkostnader (176 miljoner euro), materialanskaffningar (490 miljoner euro) och frivilliga försvar (3 miljoner euro). Också Gränsbevakningsväsendets resurser stärks (20 miljoner euro) och cybersäkerheten utvecklas (38 miljoner euro). Motiverade är också de ökade omkostnaderna för polisen, Skyddspolisen och Nödcentralsverket.

Utskottet anser också att det är bra att de åtgärder som stöder försörjningsberedskapen stärks, och för detta föreslås ett tillägg på omkring 293 miljoner euro. Största delen av finansieringen riktas till jordbruket, men tilläggsresurser anvisas också bland annat för basunderhåll av transportinfrastrukturen (40 miljoner euro) och statsunderstöd för enskilda vägar (10 miljoner euro) för att förbättra leveranskedjan för energivirke och säkerställa tillgången på inhemskt virke.

Det krig som Ryssland inlett påskyndar den gröna omställningen när man försöker lösgöra sig från den ryska fossila energin. För grön omställning och självförsörjning i fråga om energi föreslås sammantaget ett tilläggsanslag på cirka 175 miljoner euro. Av detta anvisas 125 miljoner euro för en ökning av bevillningsfullmakten för energistöd, som riktas bland annat till vätepro-

## Betänkande FiUB 16/2022 rd

### Motivering

jekt och investeringar enligt batteristrategin. För utfasning av oljeuppvärmning föreslås med beaktande av tilläggsbudgetens och Statens bostadsfonds finansiering tillägg på sammanlagt 70 miljoner euro och understödet utvidgas så att det också täcker kostnaderna för utfasningen av naturgasuppvärmningen. Den gröna omställningen påskyndas också genom att man ökar understöden till husbolag för laddningsinfrastrukturen för elbilar (20 miljoner euro) samt genom att man stöder främjande av infrastrukturen för laddning och tankning av el och gas i kollektivtrafik (15 miljoner euro).

#### *Migration och bistånd till Ukraina*

Det uppskattas att omkring 60 000 personer flyr till Finland från Ukraina 2022, varför det föreslås en höjning på cirka 400 miljoner euro i mottagningsutgifterna och cirka 95 miljoner euro i de stöd som betalas till mottagningskunder samt att Migrationsverkets omkostnader höjs. Utskottet anser det också viktigt att det föreslås ett tillägg på 67 miljoner euro för småbarnspedagogik för barn som flyr från Ukraina och ett tillägg på sammanlagt 2,5 miljoner euro för språkutbildning för personer i olika åldrar. Ordandet av barnskyddet för barn som flyr från Ukraina beräknas medföra kostnader på runt 5 miljoner euro. Också asylsökandenas rättsskydd förbättras genom att domstolarnas och rättshjälpens resurser stärks (3,6 miljoner euro). Det är också viktigt att utreda familjeförhållandena för dem som flyr från Ukraina och registrera dem i befolkningsdatasystemen vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

För att lindra den akuta humanitära situationen i Ukraina och stödja återuppbyggnaden ökas det egentliga utvecklingssamarbetet med 70 miljoner euro. Det föreslås också tillägg till finansieringen av försvarsmateriellt stöd och kostnaderna för civilt materiellt bistånd.

#### *Andra tillägg*

*Kompensation för prisökningar.* Utskottet välkomnar den extra indexjustering av förmåner som är bundna till folkpensionsindex och som kompenserar de snabbt stigande priserna för låginkomsttagare (ca 94 miljoner euro år 2022). Om inflationen hålls på en hög nivå bör motsvarande justeringar övervägas även i fortsättningen. Med det nya transportstödet inom logistiksektorn kompenseras å sin sida den plötsliga höjningen av priset på flytande bränsle (75 miljoner euro).

*Konsekvenser av covid-19-pandemin och återhämtningen efter pandemin.* För lindring av de effekter som restriktioner med anledning av covid-19-pandemin har haft på barn och unga anvisas sammanlagt 120 miljoner euro. Behövliga tillägg föreslås också bland annat för åtgärdande av anhopningen av brottmål under coronatiden vid domstolar och Åklagarväsendet (3,9 miljoner euro) och lindrande av anhopningen av verkställighet vid Brottspåföljdsmyndigheten (2,2 miljoner euro), för förhöjd matpenning för beväringar under coronatiden (7,2 miljoner euro), för gränsbevakningsväsendet för övervakning av de inre gränserna (2,1 miljoner euro) och för extra kostnader för regionförvaltningsmyndigheterna (6,0 miljoner euro).

*Välfärdsområdena och den kommunala ekonomin.* För ersättning av nödvändiga IKT-ändringskostnader för välfärdsområdena, Helsingfors och HUS-sammanslutningen föreslås en fullmakt på 150 miljoner euro, och dessutom tidigareläggs finansieringen av välfärdsområdena 2023 på det sätt som förutsätts i finansieringslagen (617/2021). I ersättningarna för kommunernas skatte-

## Betänkande FiUB 16/2022 rd

förluster föreslås ett tillägg på 101 miljoner euro på grund av en temporär höjning av avdraget för resekostnader.

### *Inkomstposter och statsskulden*

I propositionen höjs intäktskalkylen för samfundsskatten med 986 miljoner euro och prognosen för förvärvs- och kapitalinkomstskatten med 221 miljoner euro till följd av en bättre ekonomisk utveckling än väntat. Intäktsprognoserna för bilskatten (-137 miljoner euro) och energiskatten (-2 miljoner euro) har i sin tur sänkts. Det föreslås att kalkylen över inkomster av blandad natur höjs med sammanlagt 53 miljoner euro, vilket i synnerhet beror på de uppskattade inkomsterna av försäljningen av de virtuella valutor (Bitcoin) som dömts till Tullens besittning. Däremot föreslås det att inkomstposten för ränteinkomster, inkomster av försäljning av aktier och vinst sänks på grund av Finlands Banks oväntat låga resultat och intäktsföring av vinst.

Propositionen ökar behovet av statlig nettoupplåning med 1,3 miljarder euro. Nettoupplåningen 2022 beräknas uppgå till cirka 8,9 miljarder euro. Enligt prognoser kommer statsskulden i slutet av 2022 att vara omkring 138 miljarder euro, vilket är cirka 52 procent i förhållande till bruttonationalprodukten.

## DETALJMOTIVERING

### ANSLAG

#### Huvudtitel 26

#### INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

För inrikesministeriets förvaltningsområde föreslås tillägg på omkring 663 miljoner euro, varav största delen föranleds av det ökade antalet flyktingar och asylsökande (ca 493 miljoner euro). I propositionen ingår också ett beredskapspaket för Gränsbevakningsväsendet på 20 miljoner euro för att utveckla kriställigheten och de kritiska kapaciteterna. För polisen föreslås ett tillskott på totalt 17 miljoner euro. En viktig helhet är också cybersäkerheten, där det föreslås öknings på sammanlagt 6,3 miljoner euro för polisen, Skyddspolisen, Gränsbevakningsväsendet och Nödcen-tralsverket.

Utskottet välkomnar också de små tillägg som föreslagits för räddningsväsendets omkostnader (0,7 miljoner euro) och lyfter fram i synnerhet det tillägg på 0,16 miljoner euro som föreslås för beredningen och planeringen av en höjning av antalet räddningsutbildningar. Utskottet hänvisar till sina tidigare ställningstaganden (FiUB 14/2022 rd — SRR 2/2022 rd och FiUU 8/2022 rd — SRR 1/2022 rd) och anser att det fortfarande är nödvändigt att det reserveras tillräckliga resurser för att fördubbla utbildningsvolymen från och med 2023.

**Betänkande FiUB 16/2022 rd**  
**Huvudtitel 26**

**20. Gränsbevakningsväsendet**

*70. Anskaffning av luft- och bevakningsfarkoster (reservationsanslag 5 år)*

Under momentet föreslås en höjning på 128 miljoner euro av fullmakten för anskaffning av två nya bevakningsfartyg, vilken således stiger till 448 miljoner euro. Genom anskaffningen ersätts tre gamla utsjöbevakningsfartyg. Beställningsfullmakten godkändes i den fjärde tilläggsbudgeten för 2021, varvid även den tidigare kostnadskalkylen höjdes med 65 miljoner euro. Den snabba kostnadsökningen beror huvudsakligen på att priserna på råvaror och komponenter och varvens riskreserv har stigit till följd av coronapandemin och det anfallskrig som Ryssland inlett.

Utskottet anser att situationen på marknaden är exceptionellt svår och konstaterar att en oundviklig ökning av anskaffningskostnaderna måste täckas. Dessutom är det nödvändigt att kontrollera fartygens prestationsförmåga så att den motsvarar den förändrade säkerhetssituationen. Utskottet anser också fortsättningsvis att det är nödvändigt (t.ex. FiUB 33/2021 rd — RP 146/2021 rd, RP 216/2021 rd) att statens stora upphandlingar kan genomföras med bästa möjliga upphandlingskompetens och att bästa praxis och kunnande kan utnyttjas också tväradministrativt.

**Huvudtitel 27**

**FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

För försvarsministeriets förvaltningsområde föreslås anslagsökningar på sammanlagt omkring 665 miljoner euro och minskningar på 1,571 miljarder euro, vilket innebär att anslagen för förvaltningsområdet minskar med över 900 miljoner euro netto. Minskningarna beror i huvudsak på att betalningsandelen för 2022 för multirollflygplan (-1,455 miljarder euro) överförs till de kommande åren. Ett avtal om anskaffning av jaktplan har ingåtts i slutet av 2021 och finansieringen uppdateras i detta sammanhang så att den motsvarar hur anskaffningen framskrider. I propositionen ingår också andra justeringar och ombudgeteringar av utgiftstiderna för anskaffning av försvarsmateriel samt en minskning av mervärdesskatten (-116 miljoner euro).

Det föreslås att de tillägg som föranleds av förändringarna i omvärlden under huvudtiteln uppgår till sammanlagt över 670 miljoner euro, varav ungefär 490 miljoner euro anvisas för omedelbara anskaffningar av försvarsmateriel. Dessutom föreslås en ny beställningsfullmakt på cirka 1,739 miljarder euro för förbättrande av försvarsförmågan 2022—2027, vilket medför utgifter från och med 2023. För försvarsmaktens omkostnader anvisas däremot ett tillägg på 174 miljoner euro, genom vilket bland annat den ökning av personalen med 500 årsverken som fastställts i försvarsredogörelsen påskyndas, antalet kontraktsanställda militärer och repetitionsövningar ökas samt höjningen av bränslepriset kompenseras.

Utskottet välkomnar att beställningar av materialanskaffningar redan har inletts, eftersom leveranstidtabellerna kan förlängas till följd av det anfallskrig som Ryssland inlett och det dessutom förväntas att tillgången till material försämras och kostnaderna stiger. Utifrån den utredning som fått är det ändamålsenligt att upphandlingar görs på ett flexibelt sätt, och att man strävar efter de mest kostnadseffektiva lösningarna på marknaden. Även om graden av inhemskt ursprung i fråga

## **Betänkande FiUB 16/2022 rd**

### **Huvudtitel 28**

om upphandlingarna är hög, är det fortfarande nödvändigt att i mån av möjlighet utvidga den inhemska produktionen för att förbättra försörjningsberedskapen och sysselsättningen.

I propositionen ingår också en justering av den preliminära kostnadsnivån 2021 och av utfallet av valutakursförändringar, vilket tryggar anslagens köpkraft. Utfallet var cirka 10 miljoner euro större än den preliminära höjningen på 1,5 procent som gjordes 2021. År 2022 har prisökningen ytterligare accelererat, och därför anser utskottet att det är nödvändigt att regeringen överväger en föregripande höjning av kostnadsnivån, om inflationen under en lång tid hålls hög.

Det är också nödvändigt att föreslå ett tillägg på omkring 3,2 miljoner euro i anslagen för det frivilliga försvaret, varav största delen anvisas för tilläggsbehov inom Försvarsutbildningsföreningens utbildning. Utskottet betonar också i detta sammanhang (t.ex. FiUU 8/2022 rd — SRR 1/2022 rd) att det vid sidan av reservisternas utbildning är viktigt att svara på medborgarnas ökade intresse för försvaret genom att sörja för en utbildning i beredskap och säkerhet som är öppen för alla och som även inbegriper cybersäkerhet och hantering av informationspåverkan. En egen stark försvarsvilja och försvarsförmåga stöder våra samtliga försvarspolitiska mål.

Utskottet anser det också motiverat med de andra tilläggen till huvudtiteln, såsom täckandet av den redan tidigare höjda matpenningen för beväringar samt materialunderstödet till Ukraina, varav en del väntas återgå till finansministeriets huvudtitel via EU:s fredsfond.

### **Huvudtitel 28**

#### **FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

#### **89. Finansieringen av välfärdsområdena och HUS-sammanslutningen**

##### *31. Finansiering av social- och hälsovården och räddningsväsendet inom välfärdsområdena och HUS-sammanslutningen (förslagsanslag)*

Enligt lagen om välfärdsområdenas finansiering (617/2021) är den betalningspost som i januari ska betalas till välfärdsområdena 2/12 av finansieringen för hela året, men i övergångsskedet förutsätter lagen att hälften av betalningsposten för finansieringen för 2023 betalas redan den 1 december 2022. I den ordinarie statsbudgeten för 2022 har det vid dimensioneringen av anslaget använts en uppskattning enligt vilken den betalningspost som ska betalas i januari 2023 skulle ha varit 1/12 av finansieringen för hela året. Därför utökas momentet med 880,5 miljoner euro, och dessutom utökas momentet med 99,5 miljoner euro, vilket föranleds av att uppskattningen av finansieringsbeloppet för välfärdsområdena 2023 har preciserats.

Med tanke på inledandet av välfärdsområdena och överföringen av organiseringsansvaret är det också viktigt att det under moment 28.70.05 ingår en fullmakt på 150 miljoner euro för understöd som är avsedda att ersätta nödvändiga IKT-ändringskostnader. Av detta belopp överförs 50 miljoner euro från de anslag som reserverats för 2022 till utvecklande av servicestrukturen. Tillägget

**Betänkande FiUB 16/2022 rd**  
**Huvudtitel 29**

till bevillningsfullmakten beräknas föranleda staten utgifter på 50 miljoner euro 2022 och 100 miljoner euro 2024.

Utskottet anser det vara viktigt att man följer upp att finansieringen av välfärdsområdena är tillräcklig och att man också ser till att välfärdsområdena har ett incitament att öka verksamhetens produktivitet och genomslag. För att förbättra servicen och stävja kostnadsökningen är det också viktigt att se till att informationssystemen fungerar och att de producerar högklassig, aktuell och jämförbar information för serviceanordnarnas och kundernas behov.

**Huvudtitel 29**

**UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

I propositionen ingår ett stödpaket på 120 miljoner euro för att minska effekterna av åtgärderna för att begränsa coronaviruspandemin för barn och unga och för att åtgärda konsekvenserna för lärandet. Av anslagen anvisas 58 miljoner euro för småbarnspedagogik och för förskoleundervisning och grundläggande utbildning, 26 miljoner euro för yrkesutbildning och 17 miljoner euro för gymnasieutbildning. Dessutom anvisas 7 miljoner euro för ungdomsarbete i skolor och läroanstalter, 5 miljoner euro för Finlandsmodellen för hobbyverksamhet och 2 miljoner euro för åtgärder inom programmen Skolan i rörelse, Studier i rörelse och Vuxna i rörelse. Stödpaketet kompletteras av ett tillägg på 5 miljoner euro under social- och hälsovårdsministeriets huvudtitel (33.60.39) för att förbättra tillgången till mentalvårdstjänster för barn och unga.

Tilläggen behövs eftersom den långvariga coronaepidemin med restriktioner och exceptionella undervisningsarrangemang orsakade brister i lärandet på alla utbildningsstadier. För att problemen inte ska förvärras och förlängas är det viktigt att man vidtar snabba och effektiva åtgärder i syfte att avhjälpa brister i lärande. Man måste fortsätta följa de långvariga effekterna av epidemin och vid behov förbereda sig på att öka stödåtgärderna för att minska bristerna i lärande och välfärdsunderskottet.

Utöver det som nämns ovan innehåller propositionen anslag för småbarnspedagogik (67 miljoner euro) för barn som flyr från Ukraina och för språkutbildning för personer i olika åldrar (2,5 miljoner euro).

Utskottet anser det vara viktigt att antalet personer som anländer från Ukraina och deras servicebehov följs upp och att man också bedömer behovet av att öka kommunernas finansiering för att ersätta de kostnadseffekter som invandringen medför.

**Betänkande FiUB 16/2022 rd**  
**Huvudtitel 29**

**01. Förvaltning, kyrkliga ärenden och gemensamma utgifter inom verksamhetsområdet**

*30. Hobbyverksamhet för barn och unga (reservationsanslag 2 år)*

Det föreslås att momentet ökas med 5 miljoner euro för hobbyverksamhet för barn i samband med skoldagen. Finansieringen hänför sig till återhämtningen från coronakrisen och aktiveringen av barn från Ukraina.

Utskottet välkomnar förslaget som höjer den finansiering som anvisats för fritidsverksamhet för barn och unga till 19,5 miljoner euro 2022. Det finns behov av tilläggsanslag, eftersom coronapandemin och ankomsten till landet av barn och unga som flytt från Ukraina ytterligare ökar efterfrågan på hobbyverksamhet som stöder välbefinnandet.

Utskottet anser det vara viktigt att ansökningskriterierna för det anslag som nu föreslås formuleras så att användningen av anslaget är flexibel och att man vid behov också beaktar barn och unga som deltar i förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen och som behöver särskilt stöd för sin fritidsaktiviteter.

**Huvudtitel 30**

**JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

Den andra tilläggsbudgetpropositionen innehåller tillägg på sammanlagt 235 miljoner euro under jord- och skogsbruksministeriets huvudtitel, varav 223 miljoner euro riktas till åtgärder som stöder försörjningsberedskapen och samtidigt också den gröna omställningen. Dessutom föreslås i huvudtitel 28 anslag på 45 miljoner euro för förhöjda återbärningar av energiskatt till lantbruksföretagare.

Utskottet anser att tilläggen är nödvändiga och konstaterar att största delen av de åtgärder som stöder försörjningsberedskapen riktas till jordbruket. Ungefär två tredjedelar av detta går direkt till producenterna för att underlätta deras ekonomiska situation. Fördelningen av finansieringen mellan olika produktionsinriktningar ansågs vara jämlig vid sakkunnighörandet i utskottet. Den sista tredjedelen av ökningarna till jordbruket främjar produktionen och användningen av nya energiformer samt ett bättre utnyttjande av näringsämnen än tidigare, inbegripet främjande av biogas som ett led i cirkulär ekonomi. Utskottet betonar att alla stöd riktas till aktiva odlingar och åtgärder som främjar livsmedelsproduktionen.

Utskottet hänvisar till sina tidigare ställningstaganden (FiUB 14/2022 rd — SRR 2/2022 rd, FiUB 4/2022 rd — RP 2/2022 rd, RP 26/2022 rd och FiUB 33/2021 rd — RP 146/2021 rd, RP 216/2021 rd) och uttrycker fortsatt oro över att lantbruksföretagen tvingas arbeta på en mycket osäker marknad, i synnerhet som jordbrukets lönsamhet har varit svag redan i flera år. Läget utvecklades till kris 2021, då kostnadsökningen kombinerades med en dålig skörd till följd av den torra och varma sommaren. I och med Rysslands krig ökade prishöjningen på insatsvaror, och priserna har till och med fördubblats i fråga om gödselmedel, energi och foder jämfört med året innan. Det försmärar ytterligare både gårdarnas likviditet och lånebetalningsförmåga och kan i allt högre grad

## **Betänkande FiUB 16/2022 rd**

### **Huvudtitel 31**

leda till att verksamheten upphör, särskilt om producentpriserna på husdjursprodukter inte stiger klart snabbare än för närvarande. Producentpriserna på spannmål samt olje- och proteingrödor har däremot stigit under den gångna vintern, vilket underlättar spannmålgårdarnas situation om skörden under den pågående vegetationsperioden lyckas och prisnivån hålls hög.

Enligt den utredning som utskottet fått täcker försörjningsberedskapspaketet cirka en fjärdedel av kostnadsökningen år 2021. Prisökningen har dock fortsatt år 2022, och situationen väntas inte förändras år 2023. Stödåtgärderna räcker således inte till för att rätta till den rådande situationen, utan en permanent förbättring av lönsamheten förutsätter i synnerhet att det producentpris som fås på marknaden stiger.

Utskottet betonar därför, i linje med sina tidigare ställningstaganden, behovet av att införa rättvisa handelsmetoder för att öka producentens andel av priset på slutprodukten. Förbättrad lönsamhet är ett villkor för fortsatt produktion, tryggad försörjningsberedskap och överlag för den inhemska livsmedelskedjans framtid.

Utskottet anser det vara ändamålsenligt att också fiskerinäringen har beaktats i åtgärderna för att förbättra försörjningsberedskapen. För fiskeriföretag som är verksamma i havsområden och insjöar föreslås 5 miljoner euro (mom. 30.40.62) för att kompensera för de ökade produktionskostnaderna och konsekvenserna av den internationella krisen.

### **Huvudtitel 31**

## **KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

### **10. Trafik- och kommunikationsnäten**

#### *20. Basunderhåll av transportinfrastrukturen (reservationsanslag 3 år)*

För att främja försörjningsberedskapen och den gröna omställningen ökas momentet med 40 miljoner euro för att främja det riksomfattande nätverket av virkesterminaler och förbättra resiliensen i leveranskedjorna för energivirke. Utskottet anser att förslaget är gott och ändamålsenligt och välkomnar också höjningen av understöden för enskilda vägar med 10 miljoner euro (31.10.31) för att trygga försörjningsberedskapen och tillgången på inhemskt virke.

Utskottet fäster stor vikt vid att finansieringsnivån för bastrafikledshållningen inte ger möjlighet att minska underhållet av trafiklederna. Situationen förvärras av den kraftiga kostnadsökningen, som minskar möjligheterna bland annat att reparera och lokalisera beläggningar. Det påskyndar försämringen av vägnätets skick och återspeglas också i vägtrafikanternas kör- och transportkostnader samt trafiksäkerheten. Reparationsskulden beräknas öka med 60—70 miljoner euro i år, varvid den ökar till cirka 1,64—1,65 miljarder euro.

**Betänkande FiUB 16/2022 rd**  
**Huvudtitel 31**

*77. Utveckling av trafikledsnätet (reservationsanslag 3 år)*

Utskottet anser det motiverat att de tidigare beslutade investeringarna för att förlänga slussarna i Saima kanal och höja kanalens vattennivå återtas, eftersom det för närvarande inte finns förutsättningar för att främja projekten. Av den fullmakt på sammanlagt 95 miljoner euro som anvisats för projekten återtas 92,9 miljoner euro som ännu inte har bundits.

Utskottet betonar att det efter att kanaltrafiken avslutats är mycket viktigt att hitta ersättande rutter för godstrafiken och att påskynda de istandsättnings- och utvecklingsåtgärder som behövs på väg- och bannätet. Enligt den utredning som fåtts innebär upphörandet av kanaltrafiken att en varumängd på omkring 1,3 miljoner ton överförs till vägarna och järnvägarna.

**20. Tjänster inom trafik, transport och kommunikation**

*51. Understöd till tjänster inom trafik, transport och kommunikation (reservationsanslag 3 år)*

Enligt budgeten får anslaget användas till betalning av prisstöd för lotsning inom Saimenområdet enligt lotsningslagen (940/2003). Enligt 6 § 5 mom. i lotsningslagen ersätts lotsningsbolaget helt eller delvis för inkomstbortfall till följd av det nedsatta priset per enhet. Eftersom Saima kanal på grund av den rådande geopolitiska situationen knappast används alls, får det bolag som ansvarar för lotsningen inte inkomster av lotsningen och inte heller något volymbaserat statsunderstöd för att täcka de fasta kostnaderna. Lotsningsbolaget är dock tvunget att upprätthålla lotsningsberedskapen med stöd av den serviceskyldighet som ålagts bolaget och för den händelse att lotsningarna skulle inledas på nytt.

Utskottet föreslår att beslutsdelen under momentet ändras så att det anslag som beviljats för lotsning inom Saimenområdet även får användas till nödvändiga kostnader som orsakas lotsningsbolaget för upprätthållandet av lotsningsberedskapen. Stödet ska basera sig på statsunderstödslagen och statsrådets förordning som utfärdas med stöd av den. I förordningen fastställs närmare stöd-villkor.

Ändringen påverkar inte anslaget under momentet.

*Momentet får följande lydelse:*

(Stycke 1 som i RP 81/2022 rd)

*Motiveringen till momentet kompletteras så att det anslag som beviljats för lotsning inom Saimenområdet får användas till nödvändiga kostnader som orsakas lotsningsbolaget för upprätthållandet av lotsningsberedskapen. (Nytt)*

Dispositionsplanen under momentet ändras som följer:

**Betänkande FiUB 16/2022 rd**  
**Huvudtitel 31**

Dispositionsplan (euro)

|                                                                                                                      |                   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| Anskaffningsstöd för renodlade eldrivna personbilar inklusive stöd för etanol- och gaskonverteringar för personbilar | 9 500 000         |
| Anskaffningsstöd för el- och gasdrivna paketbilar                                                                    | 4 500 000         |
| Anskaffningsstöd för el- och gasdrivna lastbilar                                                                     | 5 000 000         |
| Anskaffnings- och konverteringsstöd (RRF pelare 3)                                                                   | 2 500 000         |
| Utvecklande av ett ekosystem för elektrifierad tung trafik (RRF pelare 3)                                            | 1 500 000         |
| Säkerhetsverksamhet för vägtrafik                                                                                    | 8 600 000         |
| Yrkesutbildning inom järnvägstrafik                                                                                  | 841 000           |
| Prisstöd för lotsning inom Saimenområdet och <i>upprätthållande av lotsningsberedskapen</i>                          | 3 800 000         |
| <b>Sammanlagt</b>                                                                                                    | <b>36 241 000</b> |

*55. Köp och utvecklande av tjänster inom den offentliga persontrafiken (reservationsanslag 3 år)*

Under momentet föreslås ett tillägg på 48 miljoner euro för att kompensera för den sänkning av passagerarantalet som beror på coronapandemin samt de ökade trafik kostnaderna för busstrafiken.

Tillägget är i hög grad nödvändigt eftersom kollektivtrafiken ännu inte har återgått till den nivå som rådde före corona och det höga bränslepriset dessutom har höjt kostnaderna för busstrafiken. Det är dock nödvändigt att trygga kollektivtrafiktjänsterna bland annat med tanke på medborgarnas rörlighet och en smidig arbets- och studieresa. Dessutom har kollektivtrafiken en viktig betydelse vid genomförandet av miljömålen.

Utskottet anser det vara viktigt att stödbehovet och effekterna av stödet följs upp och att regeringen även i fortsättningen har beredskap att stimulera kollektivtrafiken. För att främja en hållbar mobilitet och låga utsläpp är det viktigt att antalet passagerare och servicenivån inom den offentliga persontrafiken gradvis kan bringas att växa som före coronaepidemin.

**Huvudtitel 35**

**MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

Den andra tilläggsbudgetpropositionen för 2022 främjar inom miljöministeriets förvaltningsområde en grön omställning och försörjningsberedskap med sammanlagt cirka 120 miljoner euro, vilket är ungefär en tredjedel av förvaltningsområdets nuvarande budgetfinansiering. Tilläggen är enligt utskottets åsikt betydande och med dem kan man påskynda investeringar i grön omställning och klimatåtgärder samt förbättra självförsörjningsgraden i fråga om näringsämnen och energi.

## **Betänkande FiUB 16/2022 rd**

### **Huvudtitel 35**

Utskottet välkomnar att regeringen föreslår tilläggsresurser också för att påskynda behandlingen av tillstånd som gäller den gröna omställningen (moment 32.01.02, 28.40.01 och 35.01.01). Detta är ännu viktigare i den rådande situationen med hög inflation, så att kostnaderna för projekten inte stiger orimligt mycket under behandlingen vid myndigheterna.

## **10. Miljö- och naturvård**

### *61. Främjande av vatten- och miljövård (reservationsanslag 3 år)*

Utskottet tillfogar på basis av den utredning som erhållits till beslutsdelen under momentet möjligheten att använda anslaget också för att förbättra energieffektiviteten. Kompletteringen motsvarar ministerarbetsgruppens skrivning "Förbättra självförsörjningen i fråga om näringsämnen och energi genom återvinning av näringsämnen". Stöd kan således dessutom beviljas för projekt där utvecklingsobjektet är exempelvis produktion av bioenergi eller tillvaratagande av värme från avloppsvatten.

*Momentet får följande lydelse:*

(Stycke 1 som i RP 81/2022 rd)

Motiveringen till momentet kompletteras så att anslaget får användas till understöd, anskaffningsutgifter och andra konsumtionsutgifter inom investerings- och FoUI-projekt för återvinning och tillvaratagande av näringsämnen *och för energieffektivitet.*

(Stycke 3 och 4 som i RP 81/2022 rd)

## **20. Samhällen, byggande och boende**

### *56. Understöd för att avstå från olje- och gasuppvärmning av bostadshus (reservationsanslag 3 år)*

Utskottet anser det nödvändigt att det understöd för slopande av olje- och gasuppvärmningen som riktas till hushållen höjs med sammanlagt 60 miljoner euro (det aktuella momentet 40 miljoner euro och Statens bostadsfond 20 miljoner euro). Även motsvarande understöd till kommuner, församlingar och föreningar höjs med nästan 10 miljoner euro (mom. 35.20.34). Det är också ändamålsenligt att utvidga stödet så att det täcker kostnaderna för slopandet av naturgasuppvärmningen. Med understöden påskyndas utfasningen av den ryska fossila energin samtidigt som självförsörjningsgraden i fråga om energi och den gröna övergången stärks.

Enligt den utredning som utskottet fått är efterfrågan på understöd stor, så det nu föreslagna tillägget kommer sannolikt inte att räcka till för behovet år 2022. Situationen måste således följas upp och vid behov ska finansieringen justeras i tilläggsbudgetpropositionen för hösten 2022. Utskottet betonar dessutom att understöden ska riktas till kostnadseffektiva lösningar där största möjliga nytta uppnås med statligt stöd. Det är också viktigt att se till att det finns lättillgänglig råd-

## **Betänkande FiUB 16/2022 rd** **Sammanfattning**

givning så att behandlingen av ansökningar om understöd inte fördröjs på grund av bristerna i dem. Dessutom behöver också stiftelsernas möjligheter att få understöd beaktas framöver.

### **SAMMANFATTNING**

Enligt propositionen ökas såväl anslagen som nettoupplåningen och skuldhanteringen med 2 303 575 000 euro.

Efter de föreslagna ändringarna är de budgeterade inkomsterna och anslagen i år med beaktande av den ordinarie budgeten och den första och andra tilläggsbudgeten 67 844 053 000 euro.

### **FÖRSLAG TILL BESLUT**

Finansutskottets förslag till beslut:

*Riksdagen godkänner förslaget till statens andra tilläggsbudget för 2022 i proposition RP 81/2022 rd med ändringarna ovan.*

*Riksdagen beslutar att den andra tilläggsbudgeten för 2022 tillämpas från och med den 1 juli 2022.*

Helsingfors 21.6.2022

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Johannes Koskinen sd  
vice ordförande Arto Pirttilahti cent  
medlem Anders Adlercreutz sv  
medlem Timo Heinonen saml (delvis)  
medlem Vilhelm Junnila saf  
medlem Heli Järvinen gröna  
medlem Esko Kiviranta cent  
medlem Jari Koskela saf  
medlem Hanna Kosonen cent  
medlem Pia Lohikoski vänst  
medlem Matias Marttinen saml  
medlem Sari Multala saml  
medlem Riitta Mäkinen sd  
medlem Raimo Piirainen sd  
medlem Sari Sarkomaa saml  
medlem Sami Savio saf  
medlem Iris Suomela gröna  
medlem Pia Viitanen sd  
medlem Ville Vähämäki saf (delvis)

## **Betänkande FiUB 16/2022 rd**

ersättare Sari Essayah kd (delvis)  
ersättare Kalle Jokinen saml (delvis)  
ersättare Toimi Kankaanniemi saf (delvis)  
ersättare Jani Mäkelä saf (delvis)  
ersättare Lulu Ranne saf (delvis)  
ersättare Veronica Rehn-Kivi sv  
ersättare Janne Sankelo saml (delvis)  
ersättare Jussi Wihonen saf (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Hellevi Ikävalko  
utskottsråd Mari Nuutila.

## **Betänkande FiUB 16/2022 rd**

### **Reservation 1 saf**

#### **Reservation 1 saf**

##### **Allmän motivering**

Följderna av Rysslands anfallskrig har under vårens lopp börjat avslöjas. Utöver den gröna omställningen har också geopolitiken nu höjt energipriserna. Vårt nordliga läge medför ett stort behov av uppvärmning. Vårt lands avlägsna läge bakom havet innebär att de priser för sjötransporter som är kritiska för vår varuexport och varuimport har stigit, vilket försvagar vår internationella priskonkurrenskraft. De långa avstånden inom vårt glesbefolkade land gör det dyrt att arbeta och sköta vardagliga ärenden. Höga bränslepriser betalas också vid butikshyllorna av dem som inte själva behöver köra personbil. Dyrare livsmedel är mest smärtsamt för låginkomsttagare. Om EU:s Fit for 55-förslag genomförs kommer prisnivån att höjas ytterligare.

Liksom tidigare under euro- och coronakrisen medför den försvagade utrikeshandeln och världsekonomin att den ekonomiska tillväxten blir nästan helt beroende av den inhemska efterfrågan och även av skuldsättning. Även om vi ett tag trodde att det värsta skulle vara över i och med coronakrisen, har det ryska kriget visat att kriserna inte kommer att ta slut i världen. Den här gången är det ändå möjligt att det största hotet mot vår samhällsekonomi döljs i den kraftiga minskningen av den inhemska marknaden.

Till följd av de ökade levnadskostnaderna kan de automatiska stabilisatorerna försvaga de offentliga finanserna avsevärt när utgifterna för social trygghet ökar och skatteinkomsterna sjunker i takt med att den ekonomiska aktiviteten minskar.

##### **Den olösta eurokrisen får ny aktualitet**

De ekonomiska prognoserna och regeringens politik beaktar inte eurokrisen, som efter en kort paus åter håller på att göra sig påmind. Eftersom Sydeuropa i och med den stigande räntenivån håller på att hamna i kris, leder det till politisk oro i åtskilliga länder och nya stödpaket. Detta sannolikt redan i år, då Finland på ett eller annat sätt betalar Sydeuropas utgifter med miljarder euro.

Om en ny eurokris inte kan förhindras genom snabba penning- och finanspolitiska åtgärder som ökar solidariteten och inkomstöverföringarna, kommer tillväxten att förbli oförändrad i prognoserna och ökningen av statens utgifter och åtaganden kommer att överstiga prognoserna. Å andra sidan, om dessa åtgärder kan genomföras, tilltar också ökningen av finska statens utgifter och åtaganden medan den nationella suveräniteten urholkas genom att behörighet permanent överförs till EU. Regeringens ståndpunkter måste vara klara på förhand och de måste delges riksdagen redan på förhand, inte i sista ögonblicket.

Finland bör inte hamna i en fälla där vi strävar efter att få ordning på de offentliga finanserna men använder det ekonomiska handlingsutrymme som därigenom uppstår för att finansiera de länder vars offentliga finanser inte är i sin ordning. Slutresultatet är nämligen detsamma: Läget för de offentliga finanserna i Finland försämras lika mycket, men de ökade åtagandena är till nytta för andra länder.

**Betänkande FiUB 16/2022 rd**  
**Reservation 1 saf**

**Efterfrågedepression och förlust av konkurrenskraft till följd av den kortvariga energikrisen måste bekämpas**

I framtiden domineras utsikterna av två alternativa scenarier. I det första scenariot har omvärlden blivit permanent dålig: Rysslands samhällsekonomi förblir isolerad och den gröna omställningen accelererar under tvång, varvid prisnivån förblir hög ända tills energiproduktionen och trafiken har kunnat ersättas med teknik som baserar sig på förnybara energikällor. Det finns en uppenbar risk för att medborgarna inte accepterar en permanent sänkning av levnadsstandarden och kräver stora löneökningar, vilket skulle förstöra vårt lands konkurrenskraft och permanent öka utgifterna inom den offentliga sektorn. Den inflationsspiral som skapas genom nationella åtgärder skulle inte leda till ett lyckligt slut, eftersom devalvering i euromiljön inte kan återställa vår priskonkurrenskraft.

I ett annat mer optimistiskt scenario finns det på världsmarknaden olja och naturgas som efter en kort övergångsperiod kan transporteras till Europa för att undvika en kraftigare och bestående försämring av levnadsstandarden. Då är det viktigast att förhindra att den inhemska efterfrågan rasar under övergångsperioden, eftersom ett stigande tryck på lönerna och de sociala utgifterna annars skulle förstöra Finlands priskonkurrenskraft, varvid effekterna skulle vara långvariga.

Det optimistiska scenariot stöds till exempel av iakttagelsen att världsmarknadspriset på olja för leveranstider några år framåt är betydligt lägre än dagens prisnivå.

**Energikrisen måste lösas**

Ur Sannfinländarnas synvinkel vore det förnuftigt att lita på marknadsbedömningen om att den värsta energikrisen är temporär och att stödja företag och hushåll både genom riktade åtgärder av betydande storlek och genom allmänna åtgärder av mindre storlek. Det skulle sannolikt vara en bättre lösning även med tanke på hållbarheten i den offentliga ekonomin.

I de sakkunnigyttranden som lämnats till riksdagens utskott konstateras det tydligt att utsläppshandelns andel av höjningen av elpriset är betydande. Elpriset kan halveras genom att utsläppshandeln på EU-nivå avbryts. Det är fråga om en nödvändig kristidsåtgärd som sannolikt kommer att inledas i de stora EU-länderna i samband med en kall vinter. Med nuvarande prisnivå använder ingen mer fossil energi än vad som är nödvändigt. Därför äventyras inte ens verksamheten mot klimatförändringen eller lönsamheten hos förnybara energiproduktionssätt.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

***Reservationens förslag till uttalande 1***

Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar en redogörelse för vilka konsekvenser den skärpta klimatpolitiken och den negativa attityden till energistöd har för det finländska näringslivets internationella priskonkurrenskraft i en situation där andra länder har betydligt moderata klimatmål och betydligt större energistöd till hushåll och företag.

**Betänkande FiUB 16/2022 rd**  
**Reservation 1 saf**

***Reservationens förslag till uttalande 2***

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål börjar bereda ett åtgärds paket som tryggar hushållens köpkraft och förebygger en löneinflationsspiral.

***Reservationens förslag till uttalande 3***

Riksdagen förutsätter att regeringen på EU-nivå börjar främja ett temporärt avbrytande av eller en betydande lindring av utsläppshandeln.

***Reservationens förslag till uttalande 4***

Riksdagen förutsätter att regeringen slopar sina överdimensionerade klimatpolitiska mål och harmoniserar dem med EU:s bindande miniminivåer, så att vårt lands konkurrenskraft inte försvagas i onödan.

***Reservationens förslag till uttalande 5***

Riksdagen förutsätter att regeringen granskar vilka grupper som energistöd särskilt bör riktas till och vilket med tanke på hållbarheten i de offentliga finanserna är det bästa sättet att sänka den allmänna prisnivån på flytande bränsle exempelvis genom att sänka punktskatten och distributionsskyldigheten för förnybara bränslen.

***Reservationens förslag till uttalande 6***

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder tullavgifterna för rysk olja. Genom höga tullavgifter skulle det vara möjligt att minska penningbeloppet till Ryssland för exporten och genom inkomster från tullen skulle man till exempel kunna finansiera sänkta energiskatter eller stöd till Ukraina.

***Reservationens förslag till uttalande 7***

Riksdagen förutsätter att regeringen höjer arbetsinkomstavrdraget för att öka incitamentet att arbeta och för att kompensera förhöjda kostnader för arbetsresor och uppehålle.

***Reservationens förslag till uttalande 8***

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder och genomför ändamålsenliga indexhöjningar i inkomstskattetabellerna.

***Reservationens förslag till uttalande 9***

Riksdagen förutsätter att regeringen redan på förhand meddelar riksdagen hur den avser att förhålla sig till projekt som främjar EU:s transfererings- och skuldunionsdimensioner och i synnerhet hur den ämnar avvärja genomförandet av dessa förslag, om det räcker med ett majoritetsbeslut för att godkänna dem på unionsnivå.

**Betänkande FiUB 16/2022 rd**  
**Reservation 1 saf**

***Reservationens förslag till uttalande 10***

Riksdagen förutsätter att regeringen förhindrar genomförandet av socialfonden Fit for 55 genom beslut med kvalificerad majoritet vid behov genom att på förhand meddela att Finland inte kommer att godkänna de finansiella resurser som är nödvändiga för förslaget och som kräver enhällighet.

***Reservationens förslag till uttalande 11***

Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar en redogörelse där anslagen i statsbudgeten prioriteras enligt huvudtitel så att nödvändiga, behövliga och mindre behövliga utgiftsposter tydligt har skiljts åt med målet att trygga nödvändiga utgifter i alla situationer genom att skapa klara listor över det som vi kan avstå från om det blir nödvändigt.

***Reservationens förslag till uttalande 12***

Riksdagen förutsätter att regeringen minskar på de normer som är bindande för kommunerna och därmed ser till att kommunerna ekonomiskt klarar av att tillhandahålla finländarna basservice.

***Reservationens förslag till uttalande 13***

Riksdagen förutsätter att regeringen återställer en balanserad hållbarhet i de offentliga finanserna snarare genom att gallra bland uppgifterna inom den offentliga sektorn och via pensioneringar än genom att höja skatteuttaget.

***Reservationens förslag till uttalande 14***

Riksdagen förutsätter att regeringen noga följer utvecklingen i statens skuld- och borgensansvar och strävar efter att minska det totala ansvaret och en koncentration av risker.

***Reservationens förslag till uttalande 15***

Riksdagen förutsätter att man för att förbättra den allmänna säkerheten minskar brottsbenägenheten genom att sörja för tillräckliga straff och nolltolerans för brott på offentliga platser samt tillräcklig polispatrullering bland annat genom att säkerställa att målnivån på 8 000 polismän uppnås.

***Reservationens förslag till uttalande 16***

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart och beslutsamt ingriper i utvecklingen av gängbildning för att Finland ska kunna undvika sådant symptom hos unga som förekommer i Sverige.

**Betänkande FiUB 16/2022 rd**  
**Reservation 1 saf**

***Reservationens förslag till misstroendeförklaring***

Riksdagen konstaterar att regeringen genom sin ekonomiska politik oansvarigt ökar statens utgifter och ansvar på ett sätt som inte främjar finländarnas hållbara välfärd. Köpkraften för låginkomsttagare och medelinkomsttagare försvagas avsevärt i och med den stigande inflationen, och det finns risk för att sysselsättningen blir olönsam i och med de stigande kostnaderna. Klimatåtgärderna kommer att ytterligare öka kostnaderna för att leva, bo och köra bil. Regeringen påskyndar klimatinflationen genom sina åtgärder. Jordbruket befinner sig i en lönsamhetssvacka och vår skogspolitik håller på att glida oss ur händerna. Löninflationen och de stigande enhetsarbetskostnaderna hotar att försvaga konkurrenskraften hos vår export. Riksdagen konstaterar att regeringen har misslyckats i att stödja medborgarnas köpkraft, försvara de nationella intressena och förvalta vår ekonomi och därför inte har riksdagens förtroende.

**Detaljmotivering**

**Huvudtitel 23**

**STATSRÅDETS KANSLI**

**10. Ägarstyrningen**

***88. Aktieförvärv (reservationsanslag 3 år)***

Kapitaliseringen av Gasum Oy och beredskapen för statsborgen för Finnair Abp:s lån uppgår till betydande eurobelopp. Finlands borgensansvar inom den offentliga ekonomin och framför allt koncentrationen av de risker som följer av dessa ansvar har ökat betydligt på ett sätt som kan anses äventyra den offentliga ekonomins stabilitet och minska det politiska handlingsutrymmet i fortsättningen. Regeringens ägarstyrningspolitik är oundvikligen reaktiv under de pågående kriserna, och därför bör den strategi som ligger till grund för politiken och de enskilda åtgärdernas mål och konsekvenser utredas noggrant. Strategiarbetets betydelse framhävs i den nuvarande ytterst krävande omvärlden. I synnerhet Finnairs långvariga handlingsplan är en viktig del av denna ram, eftersom förändringen i omvärlden med stor sannolikhet är långvarig.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

***Reservationens förslag till uttalande 17***

Riksdagen förutsätter att regeringen uppdaterar sin ägarstyrningsstrategi så att försörjningsberedskapen och säkerheten betonas i målen och att minskningen av borgensansvaret och riskkoncentrationerna i första hand sker för objekt som inte omfattas av försörjningsberedskapen eller säkerheten.

**Betänkande FiUB 16/2022 rd**  
**Reservation 1 saf**

**Huvudtitel 24**

**UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

**30. Internationellt utvecklingssamarbete**

*66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)*

Finlands utfästelse att nå FN:s mål att utvecklingssamarbetsanslagen ska utgöra 0,7 procent av BNP måste slopas. I EU har endast de ekonomiskt starkaste nordiska länderna och Luxemburg, som blivit förmöget genom sin finanssektor, nått målet. Genomsnittet för de övriga EU-länderna är betydligt lägre. Finland har inga energifyndigheter som Norge eller egen valuta som Sverige, och våra ekonomiska problem förvärras. Vårt mål för BNP-andelen måste vara förenligt med våra referensländer, dvs. klart lägre än för närvarande. Utvecklingssamarbetet bör i fortsättningen främja Finlands strategiska mål bland annat genom att stärka vår exportsektor, minska flyktingströmmarna och säkerställa tillgången till produktionsfaktorer.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

***Reservationens förslag till uttalande 18***

Riksdagen förutsätter att regeringen under de kommande åren riktar sina satsningar på utvecklingssamarbete till att stödja det krigshärjade Ukraina till exempel i form av utbildning och återuppbyggnad.

***Reservationens förslag till uttalande 19***

Riksdagen förutsätter att regeringen ser över utvecklingssamarbetet så att det motsvarar Finlands långsiktiga politiska och ekonomiska intressen och dimensionerar biståndsbeloppet till EU-ländernas mediannivå, det vill säga i praktiken skär ner biståndsinsatserna.

**Huvudtitel 26**

**INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

**40. Migration**

*21. Mottagande av flyktingar och asylsökande (reservationsanslag 2 år)*

För mottagningsutgifter och andra kostnader för personer som flyr kriget i Ukraina ökar tilläggsbudgeten anslagen med 580 miljoner euro enbart för innevarande år. Regeringen beslutade i november 2021 att höja Finlands flyktingkvot från 1 050 personer till en historiskt hög nivå på 1 500 personer. Under krisen i Ukraina vore det med tanke på hållbarheten i de offentliga finanserna motiverat att dra in den redan beslutade höjningen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

**Betänkande FiUB 16/2022 rd**  
**Reservation 1 saf**

***Reservationens förslag till uttalande 20***

Riksdagen förutsätter att regeringen kompenserar kostnaderna för mottagandet av personer som flyr från kriget i Ukraina genom att tillfälligt sänka Finlands flyktingkvot till noll.

***Reservationens förslag till uttalande 21***

Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar ett invandringspolitiskt program för att minimera den humanitära invandringen och göra den tillfällig, och i arbetsrelaterad invandring betonas förmågan att klara sig med arbetsinkomst och återinförandet av tidsbegränsade och inkomstbegränsade karensar.

**Huvudtitel 27**

**FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

**10. Militärt försvar**

***01. Försvarsmaktens omkostnader***

I försvarsredogörelsens riktlinjer för antalet anställda har man inte kunnat beakta de behov av ytterligare rekryteringar eller ökade repetitionsövningar som Finlands eventuella Natomedlemskap medför. Ökningen med 500 årsverken kan således vara otillräcklig. Med tanke på Försvarsutbildningsföreningens verksamhet på lång sikt är det nödvändigt att finansieringen av organisationens verksamhet överförs till direkt budgetfinansiering.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

***Reservationens förslag till uttalande 22***

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer en tillräcklig personalstyrka inom försvarsmakten i det nuvarande säkerhetspolitiska läget.

***18. Anskaffning av försvarsmateriel (reservationsanslag 5 år)***

När det gäller försvarsmateriel ska beställningar göras i hemlandet alltid när det är motiverat med tanke på försörjningsberedskapen eller bevarandet av kompetensen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

***Reservationens förslag till uttalande 23***

Riksdagen förutsätter att regeringen betonar graden av inhemskt ursprung vid anskaffning av försvarsmateriel som kriterium för upphandlingsbeslut.

**Betänkande FiUB 16/2022 rd**  
**Reservation 1 saf**

*50. Stödjande av försvarsorganisationernas verksamhet (fast anslag)*

Med tanke på Försvarsutbildningsföreningens verksamhet på lång sikt är det nödvändigt att finansieringen av organisationens verksamhet överförs till direkt budgetfinansiering.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

***Reservationens förslag till uttalande 24***

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder en överföring av finansieringen av Försvarsutbildningen MPK:s verksamhet till budgetfinansieringen.

**Huvudtitel 30**

**JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

**20. Jordbruk och livsmedelsekonomi**

*40. Nationellt stöd för jordbruket och trädgårdsodlingen (reservationsanslag 2 år), ökning*

Regeringens vilja att som en del av sin klimatpolitik köra ner energiförbrukningen av torv har lett till en situation där det i kraftverkens pannor bränns trä i stället för torv. Det har lett till en absurd situation där man på grund av problem med tillgången på träflis varit tvungen att importera träflis från utlandet till Finland. Det är inte förnuftigt med tanke på vår handelsbalans, och inte heller klimatet vinner särskilt mycket på att virke transporteras runt jordklotet.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

***Reservationens förslag till uttalande 25***

Riksdagen förutsätter att regeringen kompletterar sitt program för jordbruksstöd för att höja självförsörjningsgraden i fråga om produktionsfaktorer och öka proteinproduktionen och proteinforskningen.

**64. Forststyrelsen**

*50. Vissa av Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter (reservationsanslag 3 år), ökning*

När importen av trä och naturgas från Ryssland har upphört kommer vår industri och energiproduktion att behöva mera inhemskt trä. Tryggandet av tillräckliga avverkningar är en åtgärd som är nästan nödvändig med tanke på vår ekonomi och försörjningsberedskap och som inte får äventyras genom klimat- och miljöbeslut på nationell nivå eller EU-nivå.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

**Betänkande FiUB 16/2022 rd**  
**Reservation 1 saf**

***Reservationens förslag till uttalande 26***

Riksdagen förutsätter att regeringen inte äventyrar vår skogsindustris funktionsförmåga i EU:s förhandlingar om kolsänkor genom att gå med på att inskränka vår självbestämmanderätt eller på en nationell frivillig begränsning av rätten att använda våra skogar.

***Reservationens förslag till uttalande 27***

Riksdagen förutsätter att regeringen arbetar för att obehandlade myrar ska räknas med i kolsänkorna och på så sätt ökar Finlands kolsänka så att den motsvarar verkligheten.

***Reservationens förslag till uttalande 28***

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer avverkningsmöjligheterna i skogarna i enlighet med den inhemska industrins växande behov.

**Huvudtitel 32**

**ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

**40. Specialfinansiering till företag**

***45. Temporärt bränslestöd för transportföretag (reservationsanslag 2 år)***

Det tidsbundna kostnadsstödet för transportbranschen på grund av de stigande bränslepriserna är en mycket motiverad åtgärd som bör understödjas, men tyvärr ersätter det endast en bråkdel av kostnadsökningen och är mycket kortvarigt. Kostnadstrycket fortsätter mycket längre, och utan stöd förmedlas kostnaderna genom de priser som industrin och medborgarna i hela samhället betalar för produkterna.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

***Reservationens förslag till uttalande 29***

Riksdagen förutsätter att regeringen fortsätter med det temporära kostnadsstödet för transportbranschen tills kostnadskrisen inom logistikkedjan har fåtts under kontroll genom andra åtgärder, såsom en sänkning av punktskatten på drivmedel eller genom dieselolja för yrkestrafik.

***Förslag***

Vi föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till en andra tilläggsbudget för 2022 enligt betänkandet,

att riksdagen godkänner de 29 uttalandena ovan och

**Betänkande FiUB 16/2022 rd**  
**Reservation 1 saf**

att riksdagen godkänner misstroendeförklaringen i den allmänna motiveringen ovan.

Helsingfors 21.6.2022

Ville Vähämäki saf  
Sami Savio saf  
Jari Koskela saf  
Vilhelm Junnila saf  
Jani Mäkelä saf  
Jussi Wihonen saf  
Lulu Ranne saf

## **Betänkande FiUB 16/2022 rd Reservation 2 saml**

### **Reservation 2 saml**

#### **Allmän motivering**

Utan en hållbar ekonomi skulle vi inte ha ett slagkraftigt försvar, världens bästa skola, fungerande hälsovård eller bra kollektivtrafik. Vi känner oro över välfärdstjänsternas framtid och vårt samhälles kriställighet. Ju längre reformerna drar ut på tiden, desto sämre blir vår ekonomi och desto snävare blir vårt ekonomiska spelrum. Finland behöver en förändring. Välfärdssamhällets strukturer måste reformeras utifrån de övriga nordiska ländernas exempel, det vill säga så att arbete prioriteras. Finland kan förnyas endast genom arbete, företagsamhet samt kunskap och teknik. Samtidigt måste människornas delaktighet i samhället stärkas genom en ansvarsfull och medkännande attityd.

Rysslands förintelsekrig i Ukraina förändrar snabbt och kraftigt säkerhetsläget i Europa. Anfälls-kriget har tre centrala konsekvenser för skötseln av de offentliga finanserna. Samhällets totala beredskap måste snabbt stärkas så att den motsvarar den förändrade säkerhetspolitiska situationen, vilket ytterligare ökar utgiftstrycket. Betydelsen av den offentliga ekonomins kriställighet framhävs allt kraftigare. I de kommande kriserna finns allt mindre spelrum för att bära samhället över exceptionella situationer. Den sjunkande tillväxten framhäver behovet av ogenomförda strukturella sysselsättnings- och tillväxtsatsningar.

Även de betydande tilläggsutgifter som föreslås i tilläggsbudgeten ökar behovet av att anpassa den offentliga ekonomin. För närvarande har Finland ingen plan för att stoppa skuldsättningen. Däremot försvagar regeringens beslut de offentliga finanserna. Regeringen kommer inte att nå det strukturella sysselsättningsmålet och skuldkvoten i förhållande till bruttonationalprodukten. Det innebär att Finland efter valperioden är ännu sämre förberett än tidigare på den utmaning som åldrandet innebär, med svagare välgång för att lösa problemen i anslutning till klimatförändringen och sämre rustat för att skydda medborgarna mot nya kriser. Enligt sakkunnigbedömningar kommer de offentliga finanserna efter regeringsperioden att vara strukturellt svagare än 2019. Anpassningen av de offentliga finanserna bör inledas i budgetpropositionen för 2023 som lämnas i höst.

#### **Ytterligare utgifter för försvaret och säkerheten är önskvärda**

Samlingspartiets riksdagsgrupp anser att investeringar i Finlands säkerhet är nödvändiga. Rysslands brutala krig i Ukraina har förändrat Finlands säkerhetspolitiska miljö radikalt. Rysslands handlingar återspeglas i hela världen och särskilt i Europa. Rysslands små grannar, Finland medräknat, måste nu se till att de är så väl förberedda som möjligt på Rysslands aggressioner. Budgettekniken får inte förhindra detta och till denna del är det motiverat att gå utanför budgetramarna. Det bör dock noteras att även de ökade försvarsutgifterna i framtiden bör beaktas som anpassning i de övriga offentliga finanserna.

## **Betänkande FiUB 16/2022 rd**

### **Reservation 2 saml**

#### **Regeringen bör ompröva undantagsklausulen**

Vid ramförhandlingarna fattade regeringen beslut om en undantagsklausul med stöd av vilken nödvändiga utgifter på grund av den förändrade säkerhetssituationen flyttas utanför ramarna. Ramundantaget tillämpas första gången i den andra tilläggsbudgeten.

Det är uppenbart att undantaget är alltför vagt skrivet. Utanför ramarna kan på basis av ramundantaget också flyttas sådana utgifter som inte kan motiveras med säkerhetssituationen och som normalt finansieras inom ramen. Ett onödigt vagt definierat ramundantag bidrar till att ytterligare undergräva ramsystemets trovärdighet. Det är uppenbart att regeringen under förevändning av ramundantaget har flyttat även sådana utgifter utanför budgetramarna som inte räcker till för den säkerhetspolitiska situationen. Det är berättigat att flytta försvars- och säkerhetsrelaterade utgifter utanför ramarna då varje utgift utgående från strikta kriterier hänförs till säkerhetsläget.

#### **Finländarnas köpkraft måste stödas genom att sänka inkomstskatterna**

Den hårda beskattningen av arbete är det mest centrala problemet i det finska skattesystemet. Den mycket stränga marginalbeskattningen undanröjer också effektivt incitamenten för mertidsarbete. Grovt uppskattat kan man konstatera att då nettolönen fördubblas till den genomsnittliga arbetsinkomstnivån, tredubblas beloppet av skatter som betalas, men bruttolönen som blir kvar i handen ökar endast 1,7 gånger. Enligt Skattebetalarnas Centralförbund är beskattningen av medelinkomsttagare i Finland cirka 3,1 procentenheter strängare än i de viktigaste jämförelseländerna. Skattesatsen för medelinkomsttagare i Finland är upp till 5,6 procentenheter högre än i Sverige. Av en årlig inkomst på 46 000 euro får finländaren hela 2 500 euro mindre i handen än en löntagare i Sverige.

Samlingspartiet har konsekvent föreslagit en övergång från beskattning av arbete och företagande till beskattning av konsumtion och skadeverkningar. Den totala skattegraden bör sänkas för att vi inte ska prissätta oss själva ut från världsmarknaden. Tyngdpunkten i skattelättnaderna bör ligga på beskattningen av förvärvsinkomster. På grund av den ökande inflationen och den allt sämre köpkraften finns det särskilt goda grunder för skattelättnader. Skattelättnaderna bör genomföras jämnt i alla inkomstklasser.

#### **Det finns alternativ för att anpassa utgifterna, men regeringen förmår inte välja**

Regeringen har undvikit att göra val genom att upprepade gånger bryta mot ramarna och nu genom att utforma ramundantaget så vagt att man i praktiken inte behöver göra några val. Nivån på de offentliga utgifterna har därför ökat avsevärt och fortsätter att öka på en ny och högre nivå. Regeringen har tillgång till ett professionellt förvaltningsmaskineri och den bästa kompetensen inom offentlig ledning för att kunna göra ansvarsfulla val, men underlåter medvetet att göra det.

Samlingspartiet har konsekvent i sina alternativa budgetar framhållit att det finns ett ansvarsfullt alternativ till regeringens politik som tryggar vägen mot en kriställig ekonomi. I samling partiets alternativ görs tydliga val som leder till att utgiftsnivån sjunker med cirka två miljarder euro, beskattningen av förvärvsinkomster lindras med nästan en miljard euro och skuldsättningen inom den offentliga ekonomin minskar med cirka 1,5 miljarder euro. Genom att göra val kan man på ett

## **Betänkande FiUB 16/2022 rd**

### **Reservation 2 saml**

trovärdigt sätt satsa på till exempel FUI-verksamhet, alla utbildningsstadier och finansiera skattelättnader som stärker köpkraften och tillväxten.

#### **Finansieringen av regionförvaltningsreformen måste snabbt korrigeras**

I tilläggsbudgeten föreslås tidigare lagda avgifter till välfärdsområdena som en överföring från finansieringen för 2023 samt nya höjningar av IKT-ändringskostnaderna. Avsikten är att överföra ansvaret för att ordna social- och hälsojänster från kommunerna till de nya välfärdsområdena den 1 januari 2023. Det är ytterst viktigt att inledningen för den nya förvaltningsnivån lyckas i fråga om såväl tjänsternas kvalitet och tillgänglighet som hållbarheten i de offentliga finanserna. Redan nu nås man i många regioner av ett oroväckande budskap om att tidtabellen har skärpts till ett minimum, att anslagsberäkningarna är kraftigt underdimensionerade och att nya betydande utgiftsposter ytterligare är att vänta. Finansieringsmodellen är fortfarande halvfärdig och möter en enorm kritik.

Regeringen bär ansvaret om tjänsterna äventyras när de vid årsskiftet överförs från kommunerna till välfärdsområdena. Redan i samband med riksdagsbehandlingen av lagpaketet var de risker som nu realiseras väl kända i regeringen. Det har inte gjorts tillräckligt för att lösa problemen och kommande regeringar kommer att tvingas ta itu med dem.

#### **Matproduktionen och försörjningsberedskapen måste tryggas**

Det förintelsekrig som Ryssland inlett har en stor inverkan på världens livsmedelsproduktion. Ryssland och Ukraina står tillsammans för en betydande del av världsproduktionen av till exempel spannmål, solrosolja och gödningsmedel. Krisen inom den inhemska matproduktionen har framskridit obönhörligt utan något nämnvärt ingripande från regeringens sida. De stigande priserna på energi och insatsvaror hotar att göra primärproduktionen helt olönsam. Prisstegringen förväntas fortsätta om det ryska förintelsekriget blir långvarigt. Samlingspartiets riksdagsgrupp anser att regeringen äntligen bör aktivera sig för att lösa situationen. Många gårdar har gjort betydande utvecklingsinvesteringar, som nu hotar att äventyra verksamhetens fortbestånd på grund av tillfälliga likviditetsproblem.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

#### ***Reservationens förslag till uttalande 1***

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer att Finland ger Ukraina tillräckligt ekonomiskt, humanitärt och materiellt stöd.

#### ***Reservationens förslag till uttalande 2***

Riksdagen förutsätter att regeringen lägger fram förslag om hur den prioriterar utgifterna och inom budgetramarna täcker de anslag för en grön omställning som ingår i anslagen för ministerarbetsgruppen för beredskap och som ska finansieras inom ramarna.

**Betänkande FiUB 16/2022 rd**  
**Reservation 2 saml**

***Reservationens förslag till uttalande 3***

Riksdagen förutsätter att regeringen vid höstens budgetmangling omvärderar undantagsklausulen i ramarna och i fortsättningen för överföring utanför ramarna godkänner endast sådana utgifter som på grund av den förändrade säkerhetssituationen är nödvändiga.

***Reservationens förslag till uttalande 4***

Riksdagen förutsätter att regeringen separat publicerar en exakt och detaljerad redogörelse för de utgifter som med stöd av undantagsklausulen överförs utanför ramarna, för att man offentligt ska kunna bedöma om de uppfyller nödvändighetskriteriet för den förändrade säkerhetssituationen.

***Reservationens förslag till uttalande 5***

Riksdagen förutsätter att regeringen lägger fram förslag till lindring av beskattningen av finländarnas förvärvsinkomster jämnt på alla inkomstnivåer i syfte att förbättra människornas köpkraft och stödja tillväxten.

***Reservationens förslag till uttalande 6***

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar propositioner där skuldansvaret regleras på lagnivå.

***Reservationens förslag till uttalande 7***

Riksdagen förutsätter att regeringen lägger fram en trovärdig plan för att påskynda den ekonomiska tillväxten och att den innehåller konkreta metoder för att höja sysselsättningen, förbättra förutsättningarna för näringsverksamhet, öka rättvis konkurrens, öka produktiviteten och effektivisera arbetsmarknaden.

***Reservationens förslag till uttalande 8***

Riksdagen förutsätter att regeringen lägger fram de saknade propositioner genom vilka man enligt finansministeriets uppskattning uppnår det sysselsättningsmål på 80 000 sysselsatta som regeringen har ställt upp, så att de offentliga finanserna i enlighet med regeringens mål stärks med 2 000 miljoner euro. Det utlovades att de permanenta utgiftsökningarna i regeringsprogrammet skulle täckas genom stärkt sysselsättning.

***Reservationens förslag till uttalande 9***

Riksdagen förutsätter att regeringen vid budgetmanglingen förbinder sig att på det sätt som rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken rekommenderar anpassa den offentliga ekonomin med 0,4 procent i förhållande till bruttonationalprodukten årligen för att återställa den offentliga ekonomins kriställighet och förtroendet för Finlands ekonomi.

**Betänkande FiUB 16/2022 rd**  
**Reservation 2 saml**

***Reservationens förslag till uttalande 10***

Riksdagen förutsätter att regeringen som ett led i sysselsättningspaketet lägger fram en proposition om gradering av det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa så att förmånsnivån är högre i början av arbetslöshetsperioden och sjunker jämnt enligt arbetslöshetens längd.

***Reservationens förslag till uttalande 11***

Riksdagen förutsätter att regeringen som ett led i sysselsättningspaketet lägger fram propositioner för att avveckla bidragsfällorna inom förmånssystemet.

***Reservationens förslag till uttalande 12***

Riksdagen förutsätter att regeringen överlämnar en proposition i syfte att möjliggöra rättvisa lokala avtal i alla företag.

***Reservationens förslag till uttalande 13***

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om terapigaranti genast i början av höstsessionen 2022 så att ärendet hinner behandlas och sättas i kraft under innevarande valperiod.

***Reservationens förslag till uttalande 14***

Riksdagen förutsätter att regeringen inleder ett program för att förbättra de offentliga tjänsternas effektivitet och genomslag samt stävja utgiftsökningen.

***Reservationens förslag till uttalande 15***

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om en vårdreform som uppnår de ursprungliga målen för reformen: minska skillnaderna i välfärd och hälsa, trygga likvärdiga och högklassiga social- och hälsojänster för alla finländare, främja tillgången till tjänster och förbättra deras tillgänglighet, trygga tillgången till yrkeskunnig arbetskraft, reagera på de utmaningar som samhällseliga förändringar för med sig och dämpa kostnadsökningen. Reformen måste innehålla element som ökar valfriheten och människors möjligheter att påverka de tjänster som de använder.

***Reservationens förslag till uttalande 16***

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt lämnar en proposition som rättar till de stora bristerna i lagen om välfärdsområdenas finansiering.

**Betänkande FiUB 16/2022 rd**  
**Reservation 2 saml**

***Reservationens förslag till uttalande 17***

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbar upp utbildnings-, forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamheten inom social- och hälsovården och att speciallagstiftning om finansieringen av den föreläggs riksdagen för behandling, liksom också bestämmelser om den tilläggsfinansiering som krävs för att upprätthålla universitetssjukhusen och den specialiserade sjukvården inom de välfärdsområden där det finns universitetssjukhus.

***Reservationens förslag till uttalande 18***

Riksdagen förutsätter att regeringen avsätter tillräckligt stora anslag för att garantera brand- och räddningsväsendets verksamhet och ett tillräckligt antal räddningsmän.

***Reservationens förslag till uttalande 19***

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en proposition om reformering av systemet med jordbruksstöd, genom vilket försörjningsberedskapen i fråga om livsmedel säkerställs och effektivitet och förnyelse prioriteras.

***Reservationens förslag till uttalande 20***

Riksdagen förutsätter att regeringen lägger fram förslag som tryggar den inhemska livsmedelsproduktionen och det finländska jordbruket.

***Reservationens förslag till uttalande 21***

Riksdagen förutsätter att regeringen håller fast vid det parlamentariskt överenskomna programmet Trafik 12.

***Reservationens förslag till uttalande 22***

Riksdagen förutsätter att regeringen inte låter det eftersatta underhållet av vägnätet förvärras ytterligare utan anvisar anslag för att åtgärda bristerna.

***Förslag***

Vi föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till en andra tilläggsbudget för 2022 enligt betänkandet och

att riksdagen godkänner de ovan föreslagna 22 uttalandena.

**Betänkande FiUB 16/2022 rd**  
**Reservation 2 saml**

Helsingfors 21.6.2022

Timo Heinonen saml  
Matias Marttinen saml  
Sari Multala saml  
Kalle Jokinen saml  
Janne Sankelo saml  
Sari Sarkomaa saml

**Betänkande FiUB 16/2022 rd**  
**Reservation 3 kd**

**Reservation 3 kd**

**Allmän motivering**

Propositionen om en andra tilläggsbudget för 2022 innehåller många nödvändiga och förväntade anslagsökningar bland annat för försvaret, cybersäkerheten, försörjningsberedskapen, hjälpen till ukrainska flyktingar och indexhöjningen av de förmåner som är bundna till folkpensionsindexet.

Kristdemokratiska utskottsgruppen tar fasta på i synnerhet kontinuiteten i det inhemska jordbruket, vilket tilläggsbudgeten underlättar bara lite. Nödvändiga förutsättningar för att det inhemska jordbruket ska klara sig är inte bara att man klarar sig i år utan också framtidsutsikter som sporrar till investeringar i nya produktionsinriktningar och till exempel insamling av biogas och andra klimatåtgärder. Finland och Europa behöver inte fler konkurser och belastade jordbrukare utan nya unga aktörer.

Den fattigaste delen av världens befolkning hotas av en akut livsmedelskris. När kriget i Ukraina fortsätter är det för närvarande mycket oklart om landets spannmålslager kan säljas före sommarens skördesäsong. Vissa länder, såsom Indien, har redan fattat beslut om exportrestriktioner för att skydda sina egna medborgare i livsmedelskrisen. Finsk mat kan under de närmaste två åren behövas till och med utanför Finland. Det är betydligt billigare och lättare att upprätthålla den inhemska matproduktionen och gårdsbruksenheter än att åter köra igång med en nedlagd produktion.

Tyvärr är Europeiska unionens åtgärder långsamma och delvis motstridiga med tanke på livsmedelstryggheten och jordbrukets verksamhetsförutsättningar. Att man har väntat på kommissionens tolkningar av EU-regler har fördröjt även små stödåtgärder inom jordbruket, såsom en förhöjd återbäring av energiskatt. När det gäller nationell säkerhet och överlevnad kan Europeiska kommissionen inte ha sista ordet. Så fungerar i slutändan inte heller de övriga EU-länderna när det verkligen gäller.

Kristdemokratiska utskottsgruppen påminner om att jordbruksproduktionens och livsmedelssektorns primära uppgift inte är att sörja för klimatutsläppen utan för människans grundläggande behov. Vi måste i första hand försöka minska klimatutsläppen genom att minska användningen av fossila bränslen. Minskningarna kan inte ersättas med osäkra kolsänkor inom markanvändningssektorn.

Den kommande vintern kommer att sätta Europas energiförsörjning på prov på ett betydande sätt, vilket till och med kan hota unionens enhet. Finland måste vara redo för olika risker och skydda sin egen produktion av baslivsmedel också under undantagsförhållanden. Vi måste redan nu förbereda oss på detta.

Oppositionen har föreslagit metoder för att förbättra jordbrukets lönsamhet för att jordbruket skulle överleva den akuta lönsamhetskrisen. Exempelvis i samband med behandlingen av regeringens proposition om sänkning av fastighetsskatten på lantbruksbyggnader (FiUB 13/2022 rd,

**Betänkande FiUB 16/2022 rd**  
**Reservation 3 kd**

RP 82/2022 rd) föreslog oppositionen att regeringen skulle bereda en lag om momsåterbäring på gödselmedel för att stödja det att det fortfarande lönar sig att gödsla och odla alla åkerskiften.

Det positiva i tilläggsbudgeten är det att skatteintäkterna är bättre än beräknat i år. Finlands ekonomi har inte rasat. De ekonomiska utsikterna är dock mycket osäkra, och det verkar inte alls sannolikt att Finland skulle kunna ta sig ur skulden genom tillväxt, för att inte tala om de EU-länder som är ännu mer skuldsatta.

Kristdemokratiska utskottsgruppen är oroad över hållbarheten i Finlands offentliga finanser. Redan i höstens tilläggsbudget kan man bli tvungen att göra betydande anslagsökningar för att täcka ränteutgifterna. Räntorna på finska statsobligationer har stigit klart under ett halvår, vilket syns i buffertarna för de offentliga finanserna. Enligt finansministeriets uppskattning kommer utgifterna redan 2026 att vara cirka 900 miljoner euro mer än beräknat.

I höstens alternativa budget föreslog kristdemokraterna att inledandet av välfärdsområdena skulle ha skjutits upp med några månader för att välfärdsområdena skulle ha hunnit få de behövliga administrativa reformerna och reformerna av informationssystemen i bättre skick. Det skulle också ha gett budgeten för 2022 större spelrum. Det bör noteras att man i fråga om social- och hälsovårdsreformen i praktiken har frångått ett av dess ursprungliga mål, vilket var att åstadkomma kostnadsbesparingar. Reformen har visat sig vara dyrare än beräknat att genomföra och det totala priset för alla merkostnader, såsom löneharmoniseringen, är ännu oklart.

Skötseln av akuta kriser döljer statsminister Marins regerings lätta inställning till hållbarheten i de offentliga finanserna. Regeringen har under regeringsperioden genom aktiva åtgärder ökat skuldsättningen inom den offentliga ekonomin utöver corona- och säkerhetsåtgärderna. Europeiska unionen planerar redan nya stödåtgärder för de mest skuldsatta EU-länderna. Trots den snabba skuldsättningen drar Finland inte tillnärmelsevis lika stor nytta av sådana instrument som de mer skuldsatta EU-länderna. Dessutom är Finland som nettobetalande land alltid betalande part i dessa arrangemang, och ett annat skäl till att inte godkänna dem är att det strider mot principen om no bail out.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

***Reservationens förslag till uttalande 1***

Riksdagen förutsätter att regeringen lägger fram en trovärdig plan för att gradvis stabilisera de offentliga finanserna genom att ytterligare stärka förutsättningarna för hållbar ekonomisk tillväxt och metoder för att höja sysselsättningen, förbättra förutsättningarna för näringsverksamhet, öka produktiviteten och effektivisera arbetsmarknaden. Regeringen bör dessutom lägga fram en plan för beredskap inför det krympande handlingsutrymmet för de offentliga finanserna till följd av att räntenivån stiger.

**Betänkande FiUB 16/2022 rd**  
**Reservation 3 kd**

***Reservationens förslag till uttalande 2***

Riksdagen förutsätter att regeringen förbinder sig att vidta åtgärder för att täppa till hållbarhetsgapet i de offentliga finanserna före utgången av decenniet och börjar verkställa dem redan under den pågående valperioden.

***Reservationens förslag till uttalande 3***

Riksdagen förutsätter att regeringen inte höjer skatterna på arbete och företagsamhet utan i stället försöker öka incitamenten för arbete och företagsamhet.

***Reservationens förslag till uttalande 4***

Riksdagen förutsätter att regeringen sörjer för det finska jordbrukets hållbarhet och försörjningsberedskap och vidtar åtgärder för att trygga verksamhetsförutsättningarna för lantbruksföretagarna i det nuvarande krisläget.

***Reservationens förslag till uttalande 5***

Riksdagen förutsätter att regeringen följer de snabbt stigande kostnaderna för mobilitet och boende och förbereder skattesänkningar och skatteåterbäring för att kompensera medborgarna och företagen för de höjda priserna på flytande bränslen.

***Reservationens förslag till uttalande 6***

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder stimulerande skatteåtgärder för att stärka medborgarnas köpkraft i det stegrande ränte- och inflationstrycket.

***Reservationens förslag till uttalande 7***

Riksdagen förutsätter att man för att säkerställa livskraften och tillväxten i hela landet åtgärdar det eftersatta underhållet av vägnätet och också reparerar vägnätet i landskapen och på landsbygden, eftersom det är i ytterst dåligt skick.

***Förslag***

Vi föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till en andra tilläggsbudget för 2022 enligt betänkandet och

att riksdagen godkänner de ovan föreslagna 7 uttalandena.

Helsingfors 21.6.2022

Sari Essayah kd